

Björn Borg utses till (förra) århundradets bästa svenska idrottare efter sina makalösa tennisframgångar.

Terrorattentat i USA. Dreamhack startar på Elmia och utvecklas till världens största digitala event. En storbrand bryter ut på Smedjegatan och staden förlorar ännu fler gamla trähus.

Utrikesminister Anna Lindh knivhuggs till döds. Några dagar senare röstar Sverige nej till byta kronan till euron. I Jönköping flyttar KFUM från Öster till nya Ungdomens hus på Rosenlund.

Det sociala forumet Facebook grundas på internet. Tio år senare har det långt över en miljard användare. Över Indiska oceanen sveper en tsunami som skördar 100 000-tals offer, bland dem mer än 500 svenska Thailandsresenärer.

2000

2001

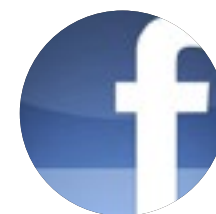
2003

2004

Nästan alla Vätterhems lägenheter får internetuppkoppling.

På Öxnehaga byggs Öxnehagaskolan och Kohagens förskola om. Äldreboendena Kärrhöken och Havsörnen på Råslätt byggs också om.

Ett av de brandhärjade husen på Smedjegatan tillhör Vätterhem. Nu är det färdigt för återinflytt. På den helt nedbrända tomt intill bygger Vätterhem nytt, det står klart 2005. Spontanidrottsplatsen Puls arena på Öxnehaga invigs av bland andra Riksidrottsförbundets ordförande Gunnar Larsson.

2000-TAL: KRIG MOT TERRORN

Rökförbud införs på restauranger.

Moderaten Fredrik Reinfeldt blir statsminister. Samma år invigs Munksjöbron i Jönköping. När den är klar börjar omfattande byggen runt norra Munksjön - »stadsbyggnadsvisionen« förverkligas allt efter hand.

Zlatan Ibrahimović får Jerringpriset för fenomenalt fotbollsspel.

Barack Obama blir USA:s förste svarte president.

2005

Vätterhem kommer överens med Hyresgästföreningen om att individuell mätning av el och värme ska införas på först Råslätt, därefter på Öxnehaga. På Kålgården börjar man bygga ytterligare 125 lägenheter.

2006

Allmännyttans organisation SABO publicerar tillsammans med Vätterhem och Jönköpings kommun skriften »Konsten att dra åt samma håll« om Råslätt av professorn Eva Öresjö vid Blekinge tekniska högskola. Öresjö har under hela 30 år följt utvecklingen på området, tidigare har hon beskrivit det i rapporten »Råslätt. Igår - idag - imorgon« från 1996. Arbetet avslutas med att Råslätt och Öxnehaga prisas internationellt. Vätterhem bygger på Solsticiegatan vid gamla Västra tändsticksfabrikens område.

2007

Ett stort projekt inleds på Råslätt och Öxnehaga föra att byta direktverkande el till vattenburen värme. Öxnehagakyrkan eldhärjas. På Råslätt börjar man köra avfall med häst och vagn.

2008

Stadsgårdsskolan på Råslätt byggs om.

2000-TAL: KRIG MOT TERRORN ÖXNEHAGA VÄTTERHEMS NYA OMRÅDE

Den elfte september 2001 förändras världen: islamistiska terrorister kapar passagerarplan och styr bland annat in i World Trade Center i New York. Närmare 3 000 människor dör i dramat som sänds direkt i tv över hela världen. USA:s president Bush proklamerar »krig mot terrorn«. Man går in i först Afghanistan sedan Irak. Men terrorismen besegras inte.

I Sverige blir de borgerliga partierna alltmer samspelade: Alliansen formeras, bland annat hos Göran Hägglund i Bankeryd, och tar över makten på ett program om att bekämpa »utanförskapet«, inte minst i miljonprogrammets stora bostadsområden. Stora skattesänkningar och tuffare villkor för arbetslösa och sjukskrivna står också på dagordningen.

DIETER OCH BAG-IN-BOX. I en del kök letar sig bag-in-box-viner in, liksom espressomaskiner. De internationella inslagen blir allt fler: thaimat och libanesisk meze. En

del väljer bort kolhydrater – som potatis och pasta – och dieter med förkortningar som GI och LCHF blir populära. Andra söker rötterna bakåt och börjar baka surdegsbröd.

Strax före millennieskiftet blir Vätterhem betydligt större. Kommunfullmäktige beslutar att företaget ska ta över Öxnehagahem i Huskvarna – i ett slag får man 1 489 nya lägenheter. Plus ett stort antal lokaler. Öxnehaga har dragits med problem sedan start. »Fuskbygge« kallar kritikerna området. Nu har det byggts om från grunden. Det blir Vätterhems uppgift att utveckla och fylla området – som ligger på Bondbergets nordsluttning med förförande utsikt över Vättern.

Standarden i Vätterhems nya lägenheter höjs ytterligare. Badrummen får kakel och klinker som standard. Tvättmaskin och torktumlare installeras. Liksom mikrovågsugn i köken.

BOVÄRDEN BERTIL BRANN FÖR ÖXNEHAGA

Bertil Ås kan sitt Öxnehaga. Han var med och byggde det »från första till sista hus«. Under sju år på 80-talet bodde han där. Sedan var han under 13 år en av Vätterhems bovärdar på området. Och så har han utsetts till Årets Öxnehagaprofil.

Bovärdarna är Vätterhems ansikte utåt. Det är de som fixar och donar och håller kontakt – alltså svarar för det mesta av den dagliga servicen gentemot hyresgästerna.

– Jag gillar att träffa folk. Särskilt roligt har det varit att lära känna alla invandrarfamiljer. Det händer ofta när jag är på A6 till exempel att folk kommer fram och hälsar.

Bertil, född 1947, har ett långt förflutet i byggbranschen. Med markarbeten vid motorvägsbyggen bland annat. Så småningom blev det vaktmästarjobb – och 2001 kom han (åter) till Öxnehaga. Som bovärd. Med det arbetade han fram till pensionen 2014.

Men kanske var Bertil mer än en »vanlig« bovärd. Han tog egna initiativ som få. Ett sådant finns kvar ännu, »blomsterstenarna« på Öxnehaga.

– Jag tyckte att blomlådorna i betong var så gräsligt fula, så jag bestämde mig för att gröpa ur stenar. Det blev på tider det inte var så mycket annat att göra. Ett hårt jobb kan tänkas. Så står stenarna alltså kvar i centrum av Öxnehaga.

NÄR BERTIL RÖT TILL... Bertil lyckades också bli lokal konstgallerist.

– Det var ju massa tavlor som folk slängde. »Skräpkonst«. Jag tog tillvara och det blev ett par hundra tavlor som jag hade i en lokal under Öxnehagaskolan. När någon frågade höll jag öppet.

Nu är konsten såld. Några stora pengar inbringade inte försäljningen. Ett par tavlor finns dock kvar som minne hemma hos Bertil som bor på Norrängen i Huskvarna. Nu har ju inte allt varit frid och fröjd på Öxnehaga. Några gånger har han fått ryta till.

– Jag minns när jag höll på att sopa upp skräp i centrum. En ung kille höll koll på mig och när han såg att jag tittade åt hans håll kastade han en flaska i marken. »Den kan Vätterhem plocka upp!«.

Bertil röt till och formulerade sig på ett sätt som kändes för killen.

– Efter en kvart kom han tillbaka och bad om ursäkt. Jag tror inte han slagit sönder någon flaska sedan dess...

HYLLNING FRÅN HJÄRTAT. Hos Vätterhem stortrivdes han.

– Vilken makalös fin firma att jobba på, utbrister Bertil Ås och nämner särskilt cheferna Kent Sandén och Hasse Widell.

Låter nästan som han fått betalt att säga det. Men icke. Det kom ur hjärtat. Nu är det inte bara Vätterhem som Bertil Ås hyllar. Svenska kyrkan på Öxnehaga lyfter han också fram – och där särskilt Seyde Aslan. En annan Öxnehagaprofil.

Men hur var det då med bygget? Öxnehaga fick ju byggas om för stora pengar (kostade lika mycket som att ha byggt ett helt nytt område finns det de som säger).

– Inte fuskade vi när vi byggde, kommenterar Bertil.

– Men vi undrade över en del märkliga konstruktioner. De platta taken till exempel. Undringar som visade sig vara befogade.

KENT SANDÉN

– VÄTTERHEMS VD UNDER 18 ÅR

Telefonen ringde tidigt, klockan var inte mer än kvart över sju på morgonen. I luften kommunstyrelsens ordförande Åke Johansson. Kent Sandén kallades till ett snabbt möte. Året var 1999.

Det handlade om Öxnehaga. Ett par år tidigare hade samme Johansson och hans kommunalrådskollega Per Larsson tagit Sandén i hand på att han som ny vd för Vätterhem inte skulle behöva bekymra sig om det problemtyngda bostadsområdet i Huskvarna.

Nu undrade Åke Johansson om ändå inte...? Öxnehaga behövde Vätterhems kompetens. Företaget blödde och revisorerna skulle inte ge ansvarsfrihet. De tomma lägenheterna var många. Det blev två månader av diskussioner. Att hitta alla lösningar tog sin tid. Men till sist hade man ett avtal i hamn:

– Det var fredag eftermiddag. Jag samlade hela personalstyrkan på kontoret i korridoren och lämnade beskedet: Vi ska ta över Öxnehaga! Det blev dödstyst. Till sist tog en äldre kvinnlig medarbetare ordet: »att de tror att vi ska klara det, måste vi väl ta som en komplimang«. Det förlöste allt. Redan första veckan hyrde vi ut mellan 40 och 50 lägenheter på Öxnehaga.

KOPIERADE SAS-CARLZON. Kent Sandén var regionchef på byggföretaget NCC när Vätterhem sökte ny chef. Han sökte inte jobbet. Det var företrädaren Sven Hallervik som frågade. Detta resulterade i ett möte med presidiet för Vätterhems styrelse, vilken kort därefter tog beslutet om ny vd. Mellan 1997 och 2015 var Sandén sedan chef. Bördig från Mariestad, född 1953 och med civilingenjörsexamen från Chalmers.

Att plötsligt få fler tomma lägenheter på halsen, efter att man tagit över Öxnehaga från maj 1999, var naturligtvis ingen önskedröm för Kent Sandén. Men samtidigt en utmaning som Åke Johansson presenterade på ett bra sätt.

För det tidigare handslaget om Öxnehaga var ingen tillfällighet. Redan fanns det många lediga lägenheter på Råslätt. Vid sitt första möte med sin nya personal i februari 1997 satte Kent Sandén som mål att ha allt uthyrt redan till millennieskiftet. Folk skakade på huvudet. Och riktigt så snabbt gick det heller inte, men nästan. Den nye vd:n hade en till synes enkel lösning:

– Vi körde samma metod som flygdirektören Janne Carlzon: sälj ut de tomma stolarna billigare.

Nu skakades det på huvudena igen. Den här gången hos Vätterhems ekonomer. Sänkta hyror för alla? Var det så bra? Och poppis hos privatvårdarna skulle han verkligen inte bli... Som kommunalt allmännyttigt bostadsbolag satte man på den tiden genom bruksvärdessystemet gräns för alla hyror.

SNABBA HYRESGÄSTFÖRHANDLINGAR. Nu kom de att sänkas under några år i rad.

– Då bottnade vi. Det vände uppåt. De tomma lägenheterna blev färre och ekonomin bättre. Mer pengar kunde gå till underhåll och annat. Vi kunde göra saker som hyresgästerna såg och uppskattade. Det goda hjulet rullade åt rätt håll. Förtroendet ifrån hyresgästerna kändes.

Vätterhem har sedan dess inte drivit på för höga hyreshöjningar. Förhandlingarna med Hyresgästföreningen brukade gå snabbt. Målsättningen var att garantera hyresgästerna lägsta möjliga hyra med en sund ekonomi.

Takten på investeringar och underhåll har under åren varit hög, Kent Sandén upp-

»Sven Hallerviks tanke var att Vätterhem skulle ha tre ben att stå på, inte bara Österängen och Råslätt, utan också centrala lägenheter. Detta för att sprida riskerna i företaget. Ett klokt beslut har det visat sig.«

Sven Hallervik.

skattar att man under hans tid rustade upp områdena för mellan 2,5 och 3 miljarder kronor i underhåll. Stora projekt som stambyten och byte från direktverkande el till vattenburen värme på Råslätt kunde genomföras utan att nya stora lån togs upp. Ekonomin tillät att stora upprustningar gjordes med egna pengar. Därtill kan läggas nästan två miljarder kronor i investeringar. Merparten i att bygga nya hyresrätter.

- Vi ska veta vilka vi är till för: hyresgästerna, säger Sandén.

Hyresgästerna har också verkat nöjda. I de enkäter som årligen görs toppade Vätterhem nöjdhetsligan i landet hela tolv år i rad.

LYCKAD JOBBSATSNING. Vätterhem har också satsat mycket som inte direkt rör bostäder som mötesplatser i områdena och stöd till lokala föreningar. En sak är han särskilt nöjd med:

- Satsningen på jobb istället för bidrag som pågick från 1997 och tio år framåt. Den gav 400 arbetslösa hyresgäster jobb eller praktik nästan ett år. När tiden var över hade 72 procent arbete eller så hade de börjat studera.

Det var dåvarande ordföranden i Vätterhem, socialdemokraten Pelle Nordin, som kom med förslaget. Partibrodern Peter Persson, som alltid varit mycket engagerad i det som rört Råslätt, nappade direkt. Huvudman för projektet var Jönköpings kommun och leddes sedan under de tio år det fanns av just Peter Persson. Till sin hjälp anställde han en integrationssamordnare, den alltför tidigt bortgångne Jan Igefjord, som kom att bli länk mellan politikerna och alla de verksamheter som deltog. Vätterhem var alltså en av flera aktörer som aktivt medverkade. Projektet har haft olika namn, mest känt är nog »100-jobben«.

- Alla drog åt samma håll vilket bland annat visades i att KD-kommunalrådet Acko Ankarberg Johansson alltid deltog och var en stöttande kraft i projektet, säger Sandén.

- För oss på Vätterhem var det viktigt att ha goda förebilder på områdena: pappa och mamma går till jobbet. Här gjorde 100-jobben skillnad och stärkte våra bostadsområden.

UTMANINGEN I ATT ATT VARA TILL FÖR ALLA. En mer kontroversiell fråga har varit Vätterhems uthyrningspolicy. Som kommunalt bostadsbolag ska man ta ett särskilt socialt ansvar. Hela tiden har man slagit vakt om en annan princip för allmännyttan - att vara till för alla.

- Vår uthyrningspolicy var i kortversion att vi ville ha hyresgäster med egen inkomst, inga betalningsanmärkningar och goda referenser. En policy vi delade med många allmännyttiga bostadsföretag. Diskussionen som kom upp återkommande var definitionen på egen inkomst. Enligt oss var socialbidrag ingen egen inkomst utan ett tillfälligt stöd.

Ändå har samarbetet med socialförvaltningen flutit väl. Även om man haft olika roller och ibland inte samma åsikt.

- Det viktiga för oss var att ta hänsyn till dem som redan var hyresgäster hos oss. För mig var de prioritet nummer ett. Samtidigt var vi väl medvetna om vårt uppdrag och vilka våra ägare var. I tydliga ägardirektiv hade vi också andra mål och riktlinjer att följa. Uppdraget var att tillfredsställa alla vilket inte alltid var möjligt.

BOVÄRDARNA FÖRSTÄRKTE NÄRVARON. Kents företrädare på posten var alltså Sven Hallervik som gick ur tiden början av 2017. De tidigare cheferna - K-G Karlsson och Ingvar Millback - är också bortgångna.

Sven Hallerviks tanke var att Vätterhem skulle ha tre ben att stå på, inte bara Österängen och Råslätt, utan också centrala lägenheter. Detta för att sprida riskerna i företaget. Ett klokt beslut har det visat sig.

Något som han kommer att bli ihågkommen för är köpet av Strandängen.

- Ett klockrent framsynt beslut. Sven köpte området för en spottstyver. Nu är det väl värt en miljard?

Sven Hallervik fick ta det första spadtaget när Vätterhem började bygga den första etappen Strandängen 2014 - Ormhuset.

- Det uppskattade han mycket.

Under Kent Sandéns tid hände naturligtvis mycket annat. Systemet med bovärdar utvecklades efter en idé av förvaltningschefen Tommy Johannesson. Bovärdarna fick därigenom ett helhetsansvar för ett mindre antal lägenheter och blev det synliga ansiktet utåt för företaget.

- Ropade någon från fönstret att »kaffet är klart« var det okej att gå upp och ta

en kopp, säger Sandén som själv ibland besökte hyresgäster som kanske var lite ensamma. Det var stort för en del att vd:n kom på kaffe; »har du tid?« kunde de undra berättar Kent som då svarade: jag har inget på mitt bord som är viktigare just nu. Nu är det dig jag har tid för.

FORTFARANDE BOSTADSBAS. När bovärdorganisationen var införd kände sig hyresgästerna tryggare; genom att känna sin bovärd gav det mätbara mervärden. Andra satsningar var att köpa egen el och sälja till hyresgästerna och att börja med individuella mätningar av el och varmvatten för alla. Elförbrukning har enligt uppgift halverats och varmvattnet har minskat med 30 procent, vilket också kunnat hålla hyrorna nere.

Att använda egen personal i hela förvaltningen var också en strategi. Hela personalen skulle känna sig delaktig. Lika viktigt var att personalen kände trygghet och var en del i företagsbygget.

- När jag blickar tillbaka fick vi en organisation som fungerade mycket bra mot hyresgästerna. Vätterhems personal får rättvist en enorm uppskattning som visas i våra hyresgästenkäter. Framgång föder framgång. Jag är otroligt stolt över att få ha varit en del av Vätterhem, säger Kent Sandén som 2015 lämnade över chefskapet för Vätterhem till Thorbjörn Hammerth.

Har han då fullständigt lämnat bostadsmarknaden? Nja, inte helt: Han är faktiskt fortfarande år 2017 bostadsbas. Men alltså inte längre för Smålands största kommunala bostadsföretag, utan för det betydligt mindre Bottnaryds Bostads AB, vars ekonomi Vätterhem skött sedan mer än 25 år.

KOMMUNALRÅDET FICK VÄTTERHEM ATT TA ÖVER ÖXNEHAGA

Åke Johansson hade en avlägsen släkting från USA på besök. Han visade runt i kommunen. Gränna och Visingsö naturligtvis – men också Råslätt och Öxnehaga. Den amerikanske gästen var imponerad, dock inte helt nöjd. Tvärtom misstänksam; värden verkade ha dolt något:

– And now please, show me the slum in Jönköping!

Åke Johansson försökte förklara att någon slum inte fanns att se.

Under över ett halvt sekel har centerpartisten Åke Johansson varit politiskt aktiv, mellan 1978 och 2005 som kommunalråd (med undantag för de borgerliga åren i början av 90-talet då centern valde att gå i opposition tillsammans med socialdemokraterna). Med fast hand har han hållit i skattepengarna.

Många har förundrats över hans förmåga att även i detalj hålla koll på de många siffrorna. Kommunala handlingar har varit en stor del av hans liv – tillsammans med intresset för orientering och familjen förstås. Hemma i huset på Ekhammar har han sparat mängder med papper i ett särskilt rum. När vi ses ligger en försvarlig bunt som handlar om Öxnehaga framför honom.

KVALIFICERAT FUSKBYGGE. Ändå var det inte siffror och papper som direkt präglade uppväxten. I småbrukarhemmet söder om Forserum fanns inte el förrän 1943, då han fyllde sju. Att samarbetet flutit särskilt väl med socialdemokraterna är kanske inte så märkligt i detta perspektiv.

– När jag började skolan var min chans att lära mig saker och ting utantill. Det har jag haft nytta av.

Den första januari 1999 tog Vätterhem över Öxnehaga. Åke Johansson, som då

var kommunstyrelsens ordförande, var en av de drivande krafterna bakom ägarskiftet.

När Öxnehaga byggdes på 60- och 70-talet var det tänkt som ett parodområde. Utsikten över Vättern var då liksom nu magnifik. Bebyggelsen blandades; radhus och hyresrätter. Men det blev inte riktigt som tänkt.

– Vi litade för mycket på arkitekterna, säger Åke Johansson, redan då politiskt aktiv i dåvarande Huskvarna stad.

– Med facit i hand blev det inte lyckat. I efterhand beskrevs Öxnehaga som ett kvalificerat fuskbygge.

NÖDVÄNDIGA OMBYGGNINGAR. Problemen var onekligen många. Lyhördhet i lägenheterna var ett. Snart stod det klart att omfattande ombyggnationer var nödvändiga. Samtidigt blev antalet tomma lägenheter fler och fler.

– Under sex år på 90-talet pumpade kommunen in 145 miljoner i Öxnehaga för att täcka de uteblivna hyresintäkterna, berättar Åke Johansson.

Jönköpings kommun försökte få stöd från statens bostadsakut – men där blev det nej. Kommunens ekonomi var för stark.

– Vi straffades för att vi skött oss.

Det var bakgrunden till jätteaffären på drygt 700 miljoner kronor. Värdet på området var tvunget att skrivas ner med över 300 miljoner.

– Det fanns de som ville att vi skulle riva en massa hus och försätta bostadsbolaget i konkurs. Men det hade inneburit en enorm förlust för skattebetalarna och en massa pengar kastade i sjön. För mig var det inget alternativ, säger Åke.

VÄTTERHEM TAR ÖVER. Alternativet blev istället att låta kommunens stora allmännyttiga bostadsföretag Vätterhem ta över. Så blev också det enhälliga beslutet i kommunfullmäktige. Vätterhem trädde till (en liknade affär gjordes i Tabergsdalen där Norrahammars kommunala Bostäder köpte Tabergshem som också hade stora problem). Vätterhem var inte jublande entusiastiskt över affären, men accepterade motvilligt planen. Ägarna bestämmer ju.

– Det fanns samordningsvinster. Genom att Vätterhem tog över skulle det bli en nystart för Öxnehaga. Vätterhem stod för kunskande och företaget var bra på marknadsföring. Vätterhems goda rykte var ett viktigt skäl till att vi ville ha företaget som ägare.

Men affären fick hård kritik. Borgerliga debattörer och Jönköpings-Postens ledarsida rasade mot det man menar är ett orimligt stöd från skattebetalarna till bostadsbolagen. Fastighetsägarna drev frågan till Europadomstolen. En partikamrat till Åke Johansson hörde till de mest ilska: »...dessa herrar och damer förvarar ett osedvanligt illaluktande lik längst in i Rådhusets mest undagömda garderob» skrev den arge i JP om Öxnehagaaffären (Åke Johansson har givetvis sparat artikeln – och sitt svar).

ETT FÖREDÖME. Kritik alltså tvärt emot det Hyresgästföreningen senare kom att hävda, nämligen att det är de allmännyttiga bostadsföretagen som med sina vinster subventionerar annan kommunal verksamhet.

– Båda har fel! utbrister Åke Johansson. Skattebetalarna har inte drabbats av mer kostnader än vad de annars skulle ha haft på grund av affären. Och de kommunala bostadsbolagen skickar inte några övervinster till kommunen.

Numera är Öxnehaga ett välskött område. Stora summor har satsats på att renovera och utveckla det. Och hyresgästerna trivs, det visar bland annat det serviceindex som gjorts. Men det finns också problem. Bland annat med arbetslöshet, höga socialbidragskostnader och brottslighet.

– I jämförelse med liknande områden på andra håll i Sverige är ändå Öxnehaga ett föredöme. Stämningen mellan hyresgäster och hyresvärd är idag en helt annan än före den stora affären 1999, säger Åke Johansson.

– Operationen lyckades och patienten mår bra. Att Vätterhem kontinuerligt rustat upp och renoverat har också varit viktigt.

Öxnehaga är nu inte det enda bostadsbekymmer Åke Johansson fått vara med och hantera. Också på Råslätt har många lägenheter stått tomma.

– Inte heller där ville vi riva – vilket ju skedde i många andra kommuner. Istället byggde vi om till äldreboende och studentlägenheter. Bostadssituationen kan vända snabbt – och att riva är kapitalförstöring. Faktum är att inte ens då vi hade som mest tomma lägenheter stoppades byggandet helt.

SEYDE – VÄRLDSKÄNDIS PÅ ÖXNEHAGA

Öxnehagadagen 2006 blev en stor stund för Seyde Aslan. Då blev hon utsedd till Årets Öxnehagaprofil.

– Jag blev helt chockad. Det var jätteroligt, men helt oväntat! Sverige är mitt land, Öxnehaga är mitt hem, säger Seyde när vi tio år senare ses i Öxnehagakyrkan.

Det råder full aktivitet i kyrkan som 2016 fyllde 40 år. Vid nästan varje bord pratas det. Språkcaféer för nyanlända. Vi klämmer in oss i den lilla sakristian.

Om Öxnehaga är Seydes hem, är hennes hem på Öxnehaga Svenska kyrkan där. Mellan 1997 och 2014 var hon anställd som diakoniassistent i kyrkan. Men både före, under och efter anställningen blev de ideella timmarna många.

– De lät mig behålla tjänstemobilen när jag slutade, skrattar hon och fingrar på telefonen som ligger på bordet.

– Det ringer ju folk till mig hela tiden.

SJU SPRÅK. Så är det. Hon är ett vandrande integrationsprojekt. Hela tiden på språng för att hjälpa nya människor i Sverige med olika saker. Kontakter med socialförvaltningen, kontakter med Migrationsverket, kontakter med... Sju språk talar hon. Seyde Aslan, född 1949, kom till Sverige 1989 från Turkiet där hon arbetade som undersköterska i Istanbul. De ursprungliga rötterna finns dock i den lilla kristna byn Miden i Tur Abin i det sydöstra hörnet av landet. Efter drygt ett år hamnade hon på Öxnehaga. Ingen slump. Där fanns släkt – bland andra de i bygden också välkända systrarna Anna Melle och Elisabeth Töre samt brodern Hristo Uygul.

GÖRA KYRKAN INBJUDANDE. Seyde firar gudstjänst i många kyrkor i kommunen. Hennes egen församling är dock den syrisk-ortodoxa. Till kyrkan på Öxnehaga

söker sig också många från den österländska och ortodoxa kristenheten. Det tänds ljus, det pussas på ikoner. Här har Seyde också spelat en roll genom att göra kyrkan mer inbjudande för andra kristna än svenskkyrkliga.

– Men också muslimer kommer till kyrkan, påpekar Seyde.

Relationen mellan de två största världsreligionerna är annars inte helt lätt. Många kristna flyktingar har ju just flytt från muslimskt förtryck.

– Genom mina språkkunskaper har jag bra kontakter med muslimer från en rad länder. Det är jättegodas människor, vi kan inte döma alla för vad några få gör.

»JAG ÄLSKAR JU ÖXNEHAGA«. Utvecklingen på Öxnehaga är hon inte helt nöjd med. Öxnehaga centrum tycker hon känns »fattigt«. Och som så många andra på området efterlyser hon en mataffär med större utbud och billigare varor. Det har under åren också varit en hel del bråk och vandalism på Öxnehaga. I början av 2016 blev till exempel en bibliotekarie misshandlad på sin arbetsplats.

– När jag talar med gamla svenskar på området säger de att det blivit värre, man vågar inte gå ut på kvällarna. Jag älskar ju Öxnehaga, det gör så ont i hjärtat när jag ser hur fönster krossas och det skräpas ned.

Och så berättar hon om hur hon brukar försöka prata med barn som hon ser slänger saker omkring sig; »skulle du kasta skräp så här hemma på vardagsrumsgolvet?« Ibland hjälper det. Sedan faller Seyde Aslan in i en lång hyllning till Öxnehaga. Kontakterna med Vätterhem. Närheten till Bondbergets vackra natur. Och utsikten över Vättern. Och biblioteket som hon hyllar. Inte minst under nye chefen Uli Wollrabs ledning. Han och den övriga bibliotekspersonalen blev för övrigt Årets Öxnehagaprofil 2016 – jämnt tio år efter Seyde själv.

RÅSLÄTT LEVER I JOHANNES

Vi ses på bibblan – Råslätts bibliotek på Stadsgården. Det är lugnt och stilla – några föräldrar med småbarn. Högstadieelever från skolan vägg i vägg. Råslättsbiblioteket är hemmaplan för Johannes Cakar.

– Vi var en nördklick på tre kompisar som gillade bibblan. Det var Manga och Harry Potter som gällde.

Hans två bästa vänner var muslimer – Johannes själv är kristen. Syrian och medlem av den syrisk-ortodoxa församlingen som firar gudstjänst i Råslättskyrkan. Han har sjungit i församlingens kör.

Med kompisarna har han fortfarande kontakt. Den ene läser teknisk fysik på Chalmers i Göteborg – och den andre går faktiskt i samma klass på Jönköping University som Johannes. På medie- och kommunikationsvetenskapliga programmet. Att hans föräldrar en gång lämnat Turkiet just på grund av att man tillhörde den ut-satta kristna minoriteten har inte spelat någon roll för valet av vänner.

RÅSLÄTT ÄR HEMMA. Johannes, född 1992, tillbringade hela sin uppväxt på Råslätt. Men 2010 flyttade familjen. Inte särskilt långt bort dock – till Lockebo ett stenkast bort.

– Råslätt lever i mig, även om jag skulle flytta till andra sidan jordklotet är Råslätt mitt hem. Det har varit jättebra här, olika kulturer är normalt.

Så många svenska vänner har han däremot inte haft. Det blev tydligt när han började på Per Brahe gymnasiet inne i Jönköping.

– Jag har nog inte så mycket gemensamt med svenskar, känner mer gemenskap med folk av mitt ursprung. Vi kan relatera till liknande bakgrund. Det blir

lite vi-känsla med andra invandrare. För även om jag levt i Sverige hela mitt liv och älskar landet så känner jag mig som en gäst ibland.

Släkten Cakar är stor. Och man bodde på samma gata, Fiskgjuse. Runt 60 personer. Johannes pappa Nuri är en känd profil på Råslätt. Under 30 år drev han områdets pizzeria.

Fotboll spelade han inte – trots att föräldrarna ville. Men han hyllar ändå Råslätts SK:s verksamhet. Fritidsgården Underground betydde mer för honom personligen. Liksom alltså biblioteket. Som inte alltid var så lugnt. Johannes var själv inte alltid så stillsam:

– Jo, jag insåg ju senare att det var korkat att sabba platser man gillade. Men man tyckte det var lite roligt att rebella, att ställa till problem. Det fanns ett grupptryck också.

Ibland får han försvara Råslätt. Mot personer som aldrig satt sin fot där, men som ändå har fördomar och starka åsikter. Runt 2005 – 06 var det också spänt mellan Öxnehaga och Råslätt.

– Det gjordes raplåtar som dissade det andra området.

Efter att ha jobbat som annonssäljare och personlig assistent efter gymnasiet bedriver Johannes Cakar alltså nu akademiska studier. Ett stort steg för någon som kommer från en familj nästan helt utan utbildning och som kanske inte fullt ut kunde stötta i skolarbete och gymnasieval.

Framtidsplanen är att bli journalist. Men oavsett var han hamnar i framtiden har Råslätt gjort avtryck:

– Det är så mycket minnen och nostalgi varje gång jag kommer in på Stadsgården.